

EVA HRAŠKOVÁ

NEBO VONIA TEBOU

MARENČIN PT

„Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží. Láska nikdy nezanikne... A tak teraz ostáva viera, nádej, láska, tieto tri, no najväčšia z nich je láska.“

1 Kor 13, 1 – 13

Eva Hrašková

**nebo vonia
tebou**

MARENČIN PT

Venujem Petkovi

© Eva Hrašková, 2015
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2015
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Cover © Marenčin Media, 2015
Design © Marta Blehová, 2015
Jazyková úprava Sylvia Sachs
494. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-493-6

Dažďové kvapky si na okennom ráme hrajú svoju melódiu, zmývajú všetky nečistoty, ktoré na ne vietor navial. Keby to tak fungovalo aj s ľudskými charaktermi... Čo všetko by taký dážď dokázal a aký účinok by mala búrka!

Chvíľu klopotanie na parapetnú dosku počúvam, no po pár minútach sa pristihnem, že mi únava zatvára oči. Ani neviem, či chcem dovoliť snom, aby sa mi opäť vkradli nielen do tmy, ale aj do dňa. I keď... rande s mamou by za to stálo. Usmievam sa, hoci som v izbe sama. Asi by som mnohým pripadala šialená, no ja som len iná. Taká nevhodná do dnešnej príliš konzumnej doby. Čo by ste čakali od mladej ženy, ktorá prišla o materinskú lásku skôr, ako vôbec stihla to posvätné slovo *mama* pochopiť? Čo by ste čakali od mladej ženy, ktorú vychovával otec, čo ani zďaleka nebol rodičom? Nič. Ani ja už nič neočakávam. Akosi som si zvykla na to, že všetko v živote má svoj dôvod, že všetci majú svoje miesto. Jedni na krátko, iní na dlhšie... Ak nechápem súvislosti, netrápim sa. Skôr či neskôr ich určite odhalím a pochopím význam.

Kde? Na levanduľovej lúke. Ak si myslíte, že je nad ľudské schopnosti porozumieť všetkému dobrému aj zlému, nie ste ďaleko od pravdy. Ale nemám strach. Mama mi z neba ukazuje cestu. A či je levanduľová lúka nebom? Dodnes som na to neprišla... Snažím sa ešte stále kráčať po správnej strane rieky. Potichu, aby som tých na druhej strane nevyrušila. Už dávno sa nepýtam, prečo sú tam, všetko vnímam s tichou pokorou. Iba premýšľam... Vonia skutočné nebo levandulami? A môže tam byť ľuďom dobre, keď vidia, akú spúšť tu zanechali? Možno chápať peklo cez bolesť, keď nedokážu pomôcť? Život aj smrť treba dávkovať po kvapkách... Človek by nikdy nemal zabudnúť, že minulosť je mŕtva...

Zatváram oči, dážď ma predsa len uspí. Som zaň vďačná... Na boľavé miesta má najlepší liek ona. Môj anjel strážny – moja maminka... A hlavne! Zapamätajte si navždy: V nebi neprší...

Fascinujúco modrá obloha nenesie na sebe jediný oblak. Jej horizont sa prelína do nádhernej fialovej farby. Fialová lúka sa rozprestiera všade, kam len dovidím. Skrývam sa za starý platan, na kvetmi posypanej púšti mi poskytuje aspoň kúsok tieňa. Skrývam sa zaň a premýšľam. To naozaj je v nebi také úžasné ticho? Okolo mňa kráča mladý muž, našťastie si ma nevšimne. Obídem automaticky široký peň, aby ma nezazrel. Nechce sa mi nikomu vysvetľovať, čo tu robím. Nechce sa mi s nikým zhovárať. Čakám na mamu. A možno je tu aj on iba náhodou. Aký zvláštny pocit, nikdy som v maminom nebi nikoho okrem nej nestretla. Ktovie, prečo práve dnes... Obzriem sa, keď zbadám, ako ku mne kráča, cítim sa oveľa istejšie.

„Nemusíš sa pred ním skrývať,“ zavolá na mňa mama. Vychádzam jej v ústrety.

„Je smutný, však?“ kývnem hlavou smerom, kde sa na obzore stráca mladý muž.

„Je tu nový, to preto. Vieš, prišiel sem nečaka-

ne, znenazdajky. Ešte si nezvykol, že tí, ktorých tak bezhranične miloval, zostali na druhej strane.“ Objíme ma.

„Prečo som tu doteraz nikoho nestretla? Čo sa mu stalo? Myslím, že nebol starší odo mňa...“ na rukách mám zrazu husiu kožu. Desí ma ľudská zraniteľnosť, aj to, že smútok prekračuje svetské hranice.

Mama sa usmieva. „Vidiš len to, čo chcem, aby si videla, dcérenka. Nebo je krásne a bezpečné miesto a želaním všetkých nás je, aby sa do neho dostávali len ľudia, ktorí prežili krásny, dlhý a plnohodnotný život. Mysli na to, budeš lepším človekom. Nauč sa neobzerať sa dozadu, nikdy sa ti nepodarí zmeniť to, čo sa už raz stalo. A neutekaj za niečím, čo aj tak nedobehneš. Ži pre dnešok, Miruška. To je tá jediná istota, ktorú máš.“

„Takže mi chceš povedať, aby som na neho zabudla?“ nevyslovím meno svojho expriateľa, už dávno ho nespomínam po mene. Akoby to malo zaručiť menej bolesti...

„Nikdy nezabudneš, hlupáček,“ zasmieja sa. „Nekážem ti zabúdať, chcem, aby si znovu začala plnohodnotne žiť, bez toho, aby si sa trápila niečím, čo už viac nezmeniš.“

„Ale to nejde len tak,“ snažím sa oponovať.

Zdvíha sa jemný vánok. Vôňa levandule je zrazu oveľa silnejšia. Štekli ma v nose.

„Život máme taký, aký si ho urobíme, dcérenka,“ začujem na hranici spánku a bdenia. Mama sa úplne rozplynula s prichádzajúcim dňom. Je také ťažké si z dnešného sna vziať ponaučenie, keď sa bolesť z rozchodu ešte stále jasne hlási o slovo. Aj v kúpeľni ešte myslím na to, že sme na levanduľovej lúke prvý raz za celé tie roky neboli sami...

* * *

„Všetko najlepšie k meninám,“ posúvam Janke po stole darčekovú taštičku s maličkosťou, aby si na mňa v diaľke vždy spomenula. Vyberala som darček na rozlúčku tak dlho, až som náhodou pri bežnom nákupe v supermarkete prechádzala okolo malého stánku so suvenírmí a rôznymi drahými kameňmi a zamilovala som sa na prvý pohľad. Ihneď som vedela, že ním urobím priateľke radosť.

Biela jemná škatuľka je vyzdobená drobnými kamienkami a previazaná zlatou stužkou. Presne podľa Jankiných obľúbených farieb s jej príznačným štýlom elegancie.

„Jej, sloník z ruženínu!“ neskrýva radosť

a vrhá sa mi okolo krku. „Budeš mi chýbať,“ vtisne mi bozk na čelo až mám pocit, že ma udusí, ale jej objatie si vychutnávam. Zaháňam sentimentálne myšlienky, aj keď sa mi to nie tak úplne darí.

„Veď aj ty mne. Netuším, čo tu budem sama robiť,“ posmutniem, hoci si v podvedomí vyčítam, že nedokážem prejaviť aspoň trochu spoločnosti na priateľkinej radosti.

„Budeme si volať aj skypovať. Neboj sa. Skôr či neskôr sa vrátim a bude to zasa ako predtým. A hlavne nebudeš sama!“ presviedča ma, hoci obe vieme, že to nie je celkom pravda. Spoločné piatkové večery mi nikto nevynahradí a ťažko sa bude hľadať priateľka, ktorá mi bude robiť spoločnosť vždy, keď ma prepadne chuť nakupovať. Akosi som tomu jej odchodu nechcela stále prísť na chuť. Veľmi ma prekvapila, keď mi znenazdajky asi pred mesiacom oznámila, že ju život na Slovensku nebaví. Už ju nebaví robiť každý rok niečo iné a nájsť si v dnešnej dobe normálne a trvalé zamestnanie je viac ako nemožné. Každý deň som sa stretávala s nespokojnosťou, sťažnosťami a horekovaním mladých ľudí, ale osobne sa ma to nedotýkalo. Až teraz som si uvedomila, že naše malé mesto nám neposkytuje také zázemie, aké sme si predstavovali, o akom sme snívali,

keď sme sa rozhodli usadiť sa tu. Každý zamestnávateľ sa svojím spôsobom alibisticky chráni, poskytne zamestnancom zmluvu na dobu určitú, potom im zákonník práce umožní zo dvakrát ju predĺžiť. Dva roky ohrievate stoličku, a zrazu je potrebné čosi zmeniť, najlepšie je vnieť nové sily, nové hnacie motory do kolektívu. Na to doplatila aj Janka. Najprv pracovala ako účtovníčka, po dvoch predĺženiach doby určitej a dvoch rokoch v neustálom strese a neistote, čo príde zajtra, zamestnávateľ stratil veľkú zákazku a znížoval stavy. Pobalila si teda svojich pár sliviek a šla o krok ďalej. Vzala miesto sekretárky na zastupovanie počas materskej dovolenky, a keď mladá mamička avizovala skorší návrat do práce pre nedostatok financií, prešla ju trpezlivosť. Už dávno ju čosi nahlodávalo, už dávno ju to ťahalo zbaliť si kufre a aspoň na čas skúsiť niečo nové. Napokon chytila posledný vlak a vsadila všetko na jednu kartu. Teraz, alebo nikdy. Nepočula tlkot biologických hodín, aspoň zatiaľ. Nik ju tu nedržal. Teda, nik okrem rodiny a priateľov. Ibaže odjakživa bola dobrodruh, a tak sa rozhodla čisto egoisticky. Všetci ostatní zostali na vedľajšej koľaji.

„Prídem za tebou na dovolenku hneď, ako sa zabývaš,“ sľubujem do vetra. Možno by na tom

sľube aj bolo niečo pravdy, ale cestovať samej sa mi nikdy nechcelo. Akosi som spohodlnela. Janka na mňa skúmavo hľadí, obe vieme, že neprídem, no nič mi nevyčíta. Aj preto ju mám tak veľmi rada. Prekypuje trpezlivosťou, vždy ma dobíja energiou. Neviem, kam si budem chodiť nabíjať baterky, pokiaľ tu nebude.

„Neozval sa?“ sústredene mi hľadí do očí, aby v nich našla odpoveď skôr, ako stihnem čokoľvek vysloviť. Je zlatá. Priateľka do dažďa aj do slnečného dňa. Vždy číta medzi riadkami.

Zamietavo pokrútim hlavou.

„Tak sa na neho už konečne vykašli! Nebudeš hádam čakať celú večnosť, kým sa spiaci princ zobudí. Si mladá, krásna...“

„A opustená,“ skočím jej do reči.

„Mirka! Také hlúposti nechcem viac počuť! Možno si sama, ale nie si opustená! Zle sa na to pozeráš. Nenosiš na čele nálepku stroskotanca. Si voľná. Tak sa prestaň ľutovať. Môžeš si robiť, čo chceš, môžeš ísť, kam len chceš! Využi to! Je najvyšší čas splniť si svoje sny! No tak!“ spustí na mňa káravú spršku, ale nezazlievam jej to. Viem, že to myslí so mnou dobre. No pol roka samoty ma po dlhoročnom vzťahu nevylicilo. Koľko času potrebuje človek, aby zabudol? Koľko dní musí prejsť, kým vyblednú spomienky a ako dl-

ho potrvá, kým dokáže ktosi vojsť do môjho srdca bez toho, aby sa potkýnal o dôsledky víchrice, ktorá pred ním zruinovala úplne všetko?

Iba sa nadýchnem. Nedá sa na to reagovať. Skontrolujem si manikúru a mlčím. Viem, že má pravdu, ale srdcu nerozkážem. Stále hľadím za dverami, ktoré sa mi zabuchli pred nosom, namiesto toho, aby som začala pátrať, odkiaľ dnu vchádza nový vzduch.

Janka sa vyšciera na mobil. Z profilu ju sledujem a závidím jej tú bezstarostnosť. Slobodná myslou i srdcom, zdvihne sa a odchádza za dobrodružstvom. Nestrachuje sa o to, čo bude, neobzerá sa za tým, čo necháva za sebou. Chcela by som mať kúsok z jej odvahy. Závidím jej, ale nemrzí ma to. Je to skôr obdiv ako zášť.

„Ivan ťa pozdravuje,“ vyciera na mňa dva rady krásnych bielych zubov. Je celá rozžiarená. Ako vždy, keď na seba púta pozornosť okolia.

Nereagujem. Načo aj. Prevrátim oči, zasa tí jej chlapi. Nikdy si s nimi nedá pokoj! Každý deň sa okolo nej točí niekto nový a ona si priazeň všetkých neskutočne užíva. Trhne mi kúti-
kom, už-už ju chcem upozorniť, že som tu, že na mňa trochu zabudla, ale neprovokujem. Je to zbytočné. Vždy keď udiera gélovým nechtom do mobilu, žije si svoj vlastný svet. Aj by som

povedala, že sa mi to nepáči, že kedysi ľudia nepotrebovali mobily, Facebooky, What's appy ani ďalšie sociálne siete či komunikačné prostriedky, a žili. Možno ešte plnohodnotnejšie ako dnes. Ak sa s niekým deň vopred na niečom dohodli, nemohli to z pohodlia domova či kancelárie len tak zrušiť, ale schôdzky sa zúčastnili. Nie ako dnes. Komentovať môj názor pred Jankou by bolo úplne zbytočné. Mobil, maily aj správy sa stali jej životným štýlom. Nestihla som si všimnúť, kedy ju takto pohltili. A čo je horšie, nekráčam s dobou, stávam sa akýmsi outsiderom. Nezdieľam rovnaké hodnoty, nevytváram si fiktívne vzťahy s úchylmi skrývajúcimi sa za fotkami stiahnutými z internetu. Dokonca ani nelákam všetkých na moje vyretušované fotky, na ktorých vyzerám ako jedna zo svetoznámych modeliek, hoci ráno vstávam s kruhmi pod očami a v pravidelných intervaloch musím navštevovať kozmetický salón, inak by sa moja pleť ani zďaleka nepribližovala nastaveným trendom. Nenosia sa žiadne vrásky. Kde sú tie časy, keď vrásky smiechu zdobili ľuďom tváre...

„Sedia dolu v bare pod nami. Máme sa tam zastaviť,“ prosebné na mňa pozerá. Mlčím. Keď si Janka niečo zaumieni, slovo nie nepozná. Čo na tom, že dnes nemám na nikoho náladu? Čo

na tom, že som chcela, aby sme si užili vzájomnú prítomnosť, nikým a ničím nerušené využili posledný spoločný večer.

„Zaplatím,“ mávne na čašníka a mne je jasné, ako dnešný večer skončí. Ignoruje moje rozpoloženie, rozhodla za obe.

Načiahnem sa za kabelkou, aj keď sa mi dnes nechce hrať hru na to, ktorá vytiahne bankovky rýchlejšie. Skôr, ako mladík príde s účtom, Janka stihne načmárať svoj Facebook na servítku pod miešaným drinkom. Nestačím sa čudovať.

„Takto sa to robí,“ žmurká na mňa a pochváli čašníkovi jeho barmanské umenie. Určite by pokračovala aj vyžehlenými nohavicami, dlhými prstami, obhryzenými nechtami alebo čímkoľvek, čo by u neho stálo za zmienku. Ale hlavu už má plnú chlapov, ktorí určite netúžia po ničom inom len po našej spoločnosti. Aj poznámku o tom, že je na takéto správanie dosť stará, si odpustím. Nástročným žabám by som to možno odpustila, ale baba s tridsiatkou na krku...

Minútu po nevinnom flirte ma už ťahá za ruku k výťahu a nervózne stláča tlačidlo na jeho privolanie niekoľkokrát za sebou. Len čo sa otvoria dvere, vyťahuje z kabelky rúž, prerúžuje si pery, natrie leskom a cmukne na seba v zrkadle.

„Chceš?“ ponúka mi ho, ale ja odmietam. Načo aj. Najprv sa chcem brániť, že mi nemusí tak okato naznačovať, že by som mala so sebou už niečo začať robiť, ale nakoniec si to rozmyslím. Nechcem sa s ňou ťahať. Chcem si užiť naše posledné spoločné chvíle, veď ani netuším, kedy ju zasa uvidím.

Z výťahu takmer beží, obdivujem, že si vo vysokých podpätkoch nevytkne členok. V okamihu končí v Ivanovom náručí, necháva sa bozkávať aj objať.

„Ahoj, Mirka,“ bozkáva na líce aj mňa. Ako vždy je vysmiaty a krásne vonia.

„Ivko,“ odpovedám na pozdrav. Plný stôl cudzích ľudí je to posledné, o čo mám momentálne záujem. Akokoľvek sa snažím premáhať svoju náladu, ktorá sa konštantne udržuje pod bodom mrazu, nedarí sa mi. Darmo sa na seba hnevám, neviem to nijako ovplyvniť.

„Chlpská jazda?“ zdvíha Jana obočie. Viem, že ak ju Ivan do troch sekúnd nepredstaví, predstaví sa sama.

„Jani, toto je Miro, Peter, Tomáš a toto je Maroš,“ prebehne očami od jedného k druhému, pekne zľava doprava, aby nikoho nevynechal. Janka si nenecháva ujsť príležitosť so všetkými sa vybozkávať a podľa jej úsmevu už

viem, ktorý sa jej páči viac, ktorý menej a ktorý vôbec. Tak trochu sa už cítim na takéto výjazdy stará a znova sa pristihnem pri tom, že by som radšej niekde doma šúchala papučami a chystala pre niekoho večeru po náročnej šichte v práci. Už mi iba chýba ten niekto. Prepadne ma ďalšia dávka irónie osudu.

„A toto je Mirka,“ usmeje sa na mňa Ivo, ale až tak okato ako Janku ma svojim kamarátom neponúka. Viem, že má pre mňa slabosť. Uvedomila som si to už na začiatku nášho krehkého priateľstva, ale iskra musí nájsť horľavý materiál, aby sa chytila. Tá jeho ma minula.

Placho sa usmejem, keď ma sleduje niekoľko párov mužských očí. O pozornosť nestojím. Janka si ju užíva. Sledujem, ako sa okamžite stáva jej stredobodom, ako všetkých svojimi milými, nevtieravými poznámkami zabáva.

Zo dvakrát sa mi zívne, snažím sa tlmiť hrošie ústa, ale nedokážem si pomôcť. Viem, že nie som najpríjemnejšia spoločnosť, no pretvarovať sa mi vonkoncom nechce.

„Čo si robila v noci?“ usmieva sa na mňa jeden z mladých mužov. Jediné, čo vnímam, je, že má veľmi pekné oči. Také, v ktorých sa utápate, keď do nich hľadáte. Zahniezdim sa na stoličke, aby som skryla rozpaky. Snažím sa rozpomenúť